

for at danne mig en Mening om, hvordan Købstæderne sidde i det i rent kommunal Henseende, hvorledes de sidde i det i Sammenligning med Landet, og der tror jeg ikke, at man skal kunne overbevise mig om, — hvis nogen har en anden Mening, kan han forsøge derpaa — at Købstædernes Stilling ikke, rent kommunalt set, er betydelig gunstigere end Landets. Jeg skal oplyse det ved Tal, der ere let tilgængelige. I 1889 havde samtlige Kommuner en Gæld af 75 Millioner. De havde en Formue, der oversteget den ret betydelig, men en Formue, der ingen Rente giver, nyttet ikke stort, det vil sige, den har andre Formaal, men det nyttet ikke stort i denne Forbindelse, hvor der er Tale om Skatter. De havde en rentabel Formue af 63½ Million, altsaa en virkelig Gæld af 11½ Million. — Hvorledes stiller Forholdet sig nu i Henseende til Fordelingen af denne virkelige Gæld, den Gæld, som ikke kan dækkes ved deres Formue? Det stiller sig saaledes, at Amtskommunerne have en virkelig Gæld af 2,986,344 Kroner, for hvis Forrentnings Skyld de altsaa maa paalægge Skatter; men Købstadkommunerne have en virkelig rentabel Formue af 5,551,999 Kroner; Provinskøbstæderne ere virkelig saaledes stillede. I de senere Aar er Kjøbenhavn gaaet mærkelig tilbage i Henseende til rentabel Formue. I 1885 havde den en ret betydelig rentabel Formue, men den er nu kommen ned paa et Minus af 4¼ Million. Sognekommunerne have derimod en virkelig Gæld af 10 Millioner. De se altsaa, at Sognekommunerne ere meget uheldigere stillede end Provinskøbstæderne og Kjøbenhavn. Man maa nemlig for Kjøbenhavns Bedkommende huske paa, at Byen er i Besiddelse af store Legatmasser, indtil 16 Millioner, som jeg selvfølgelig ikke har medtaget i denne Beregning, men som dog maa tages i Betragtning her, fordi de paa mange Maader støtte denne Kommune, navnlig hvad dens Fattigvæsen og Hospitalsvæsen angaar. — Efter dette tror jeg at kunne slaa fast, at Landkommunerne ere forholdsvis mest i Betydning. Jeg behøver ikke at sige, at det ikke er nogen tendentiøs Beregning, jeg her har anstillet. Den er faktisk rigtig; jeg har i ethvert Tilfælde søgt at finde det rigtige, og jeg maa sige, at jeg blev overrasket ved at komme til dette Resultat. Jeg havde ikke troet, at Stillingen var slet saa gal, men jeg ser nu, at den for Landkommunernes Bedkommende er overordentlig betænkelig. Jeg ved meget vel, at man ikke regner efter Procent, men for de Landkommuners Bedkommende, som ere oppe paa en Afgift af

40 Kroner pr. Tønde Hartkorn, bliver det i Procenter fra 12—16; det er en overordentlig betænkelig Afgift. Man ser da ogsaa, at Beboerne paa Landet have en Skattebyrde af 10,55, medens Folk i Købstæderne have noget over 11, og der er dog uden Tvivl meget stor Forskel paa Købstadsborgernes Indtægter og paa de Indtægter, de egentlige Bønder og Husmænd paa Landet have. — Jeg vil derfor mene, at der er fuld god Grund til at gøre dette ekstraordinære Skridt, for ogsaa derved at tilkendegive, at det ikke er Meningen, at vi skulle vedblive med den nuværende Skattefordeling mellem Stat og Kommune, og jeg skal derfor anbefale Forslaget paa det bedste. Jeg opfattede i øvrigt heller ikke den ærede første Taler saaledes, at han ikke endnu denne Gang vilde lade Naade gaa for Ket. Jeg haaber, at man maa kunne opfatte hans Ord saaledes, det har jeg i alt Fald gjort.

Det. Hansen: Det tjener den højtærede Indenrigsminister til Ære, at han saa energisk i det andet Ting og ogsaa her i Dag har modsat sig, at der skulde kunne udledes Konsekvenser og Grundsetninger af Vedtagelsen af det Lovforslag, som her foreligger. Jeg opfattede den højtærede Minister, som om han i Virkeligheden ikke var videre stemt for en saadan Foranstaltning; i alt Fald har den ærede Minister, fra hvem Lovforslaget jo ikke er udgaaet, ikke anført nogen Grund, hvorfor Rigsdagen skulde vedtage et saadant Forslag. Hans Kollega, den højtærede Konseilspræsident, maatte saa rykke i Jlden med en Opfordring til det høje Ting om dog for en Gangs Skyld at lade „Hensigtsmæssighedshensyn“ gøre sig gældende; men Konseilspræsidenten forklarede os ikke nærmere, hvad det var for Hensigtsmæssighedshensyn, som skulde bevæge os til at vedtage et saadant Forslag. Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) lod ogsaa til at ville sætte Pris paa, at det nærmere maatte blive forklaret, hvad det var for Hensigtsmæssighedsgrunde; men det ærede Medlem mente, at de Grunde være af den Bessaffenhed, at de mest passende kunde gives i et Udvalg, og at vi ikke skulde forlange dem her straks. Jeg vilde da ønske, at vi kunde saa disse Grunde, som tale for, at vi skulde vedtage et Forslag som dette, allerede frem her i Salen ved første Behandling, saa kunne de Medlemmer af Tinget, som ikke blive Medlemmer af Udvalget og saa disse konfidentielle Meddelelser, overveje dem indtil anden Behandling.

Jeg vil sige rent ud, at jeg anser dette Lovforslag for at være i sit Princip ganske